

Väestörakenteen muutos selittää yksinasumisen yleistymistä

TOPIAS PYYKKÖNEN

Entisen asumisen tutkimuksen professorin Anneli Junton (2010, 261) mukaan vuonna 1990 ei osattu odottaa, että vuonna 2008 yksinasuvien määrä ylittäisi miljoonan hengen rajan. Yksinasuvien määrä on jatkanut kasvuaan yli 10 000 hengen vuosivauhtia 2010-luvulla siten, että nyt, noin 25 vuotta myöhemmin, 2,6 miljoonasta asutokunnasta 41 prosenttia oli yhden hengen asutokunta (Tilastokeskus 2015).

Huolimatta siitä, että kyseessä on suuri ja ennakkoimaton muutos, ei yksinasuminen ole herättänyt juurikaan keskustelua. Yksinasuminen ei ole vielä julkisen tai yhteiskuntatieteellisen keskustelun keskiössä, mutta ilmiö on saanut yhä enemmän huomiota. Esimerkiksi Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) julkaisi työpaperin yksinasuvien hyvinvoinnista (Kauppinen & al. 2014), Helsingin kaupunki on julkistanut teemasivuston, johon kootaan tutkimustietoa yksinasumisesta ja yksinasujista (Helsingin kaupunki 2015) ja Vihreät nosti yksinasuvien aseman parantamisen osaksi tavoiteohjelmaansa vuosille 2015–2019 (Vihreä Liitto 2014).

Yksinasuminen ei ole ongelma sinänsä, mutta siihen liittyy haasteita yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta. THL:n selvityksen mukaan yksinasuvilla menee useimmilla hyvinvointia kuvaavilla mittareilla keskimäärin koko väestöä huonommin (Kauppinen & al. 2014). Yksinasuvat ovat haavoittuvaisempia sosiaalisille riskeille (kuten sairastumiselle ja työttömyydelle) ja heiltä puuttuu parisuhteessa eläviin verrattuna mittakaavaedut – usean henkilön kotitalouksien ei tarvitse hankkia kaikkia kulutushyödykkeitä jokaiselle talouden jäsenelle erikseen. Siitä, onko yksinasuminen huono-osaisuuden syy vai seuraus, ei ole tietoa. (Mt.)

Asunto- ja yhteiskuntapolitiikan näkökulmasta yksinasumisen yleistymisen voi ajatella kasvattavan asuntojen, ja erityisesti pienten asuntojen, kysyntää. Kysynnän kasvu näkyy puolestaan asumisen hinnassa. Esimerkiksi pääkaupunkiseudul-

la asuntomarkkinoiden on esitetty toimivan työmarkkinoiden ja talouskehityksen pullonkaulana: asumisen korkea hinta rajoittaa tulomuuttoa ja siten työvoiman tarjontaa (Laakso 2011, 91). Korkeat asumiskustannukset muodostavat ongelman erityisesti yksinasuville, joiden on katettava asumiskustannuksensa yksin.

Yksinasumisen yleistymiseen ja siihen liittyviin haasteisiin ollaan siis vähitellen heräämässä. Yleistymisen taustalla olevia syitä ei sen sijaan ole juurikaan tutkittu, mutta jonkinlainen konsensus ilmiötä selittävistä tekijöistä keskustelussa tuntuu olevan. Esimerkiksi Sirkka-Liisa Kärkkäinen (2010, 181–182) listaa kolme yksinasumisen yleistymiselle esitettyä selitystä: nuorten entistä aikaisempi irtautuminen kodista, avioerojen/avoliit-tojen purkautumisen yleistymisen ja eliniän piteneminen. Samat syyt toistuvat myös edellä mainitussa THL:n selvityksessä. Anneli Junto (2010, 271) esittää niin ikään saman listan, mutta lisää perää yksilöllistymisen.

Kärkkäisen ja Junton arvioita ei sinänsä ole syytä epäillä suoralta kädeltä. Nuorten aikaisempi itenäistyminen, avioerojen yleistymisen ja eliniän piteneminen ovat helposti todennettavissa tilastoista, ja niiden yhteys yksinasumisen yleistymiseen on intuitiivinen. Yksilöllistymistä on hankalampi todentaa tilastoista, mutta sekin on yksi viimevuosikymmenien trendeistä – ja niin ikään intuitiivisesti yhteydessä yksinasumisen yleistymiseen.

Olkoon yhteys kuinka intuitiivinen tahansa, tulisi se kuitenkin todentaa empiirisesti. Seuraavassa tarkoitukseni onkin testata, pitääkö yksi edellä mainituista oletuksista – hypoteesi eliniän pitenemisen vaikutuksesta yksinasumisen yleistymiseen – paikkansa ja kuinka paljon se mahdollisesti selittää yksinasumisen yleistymisestä. Testaan oletuksen paikkansapitävyyttä tutkimalla, miten ikärakenteen muutos on yhteydessä yksinasumisen yleistymiseen.

Esitän, että ajanjaksolla 1987–2014 yksinasumisen¹ yleistymisestä noin viidesosa selittyy väestön ikärakenteen muutoksella. Kokonaisuudessaan ikärakenteen muutos on kasvattanut yksinasuvien määrää. Nuoremmissa ikäluokissa ikärakenteen muutoksen vaikutus on negatiivinen, kun taas vanhemmissa se on kasvattanut yksinasuvien määrää. Ikärakenteen merkitys korostuu erityisesti 2000-luvulla.

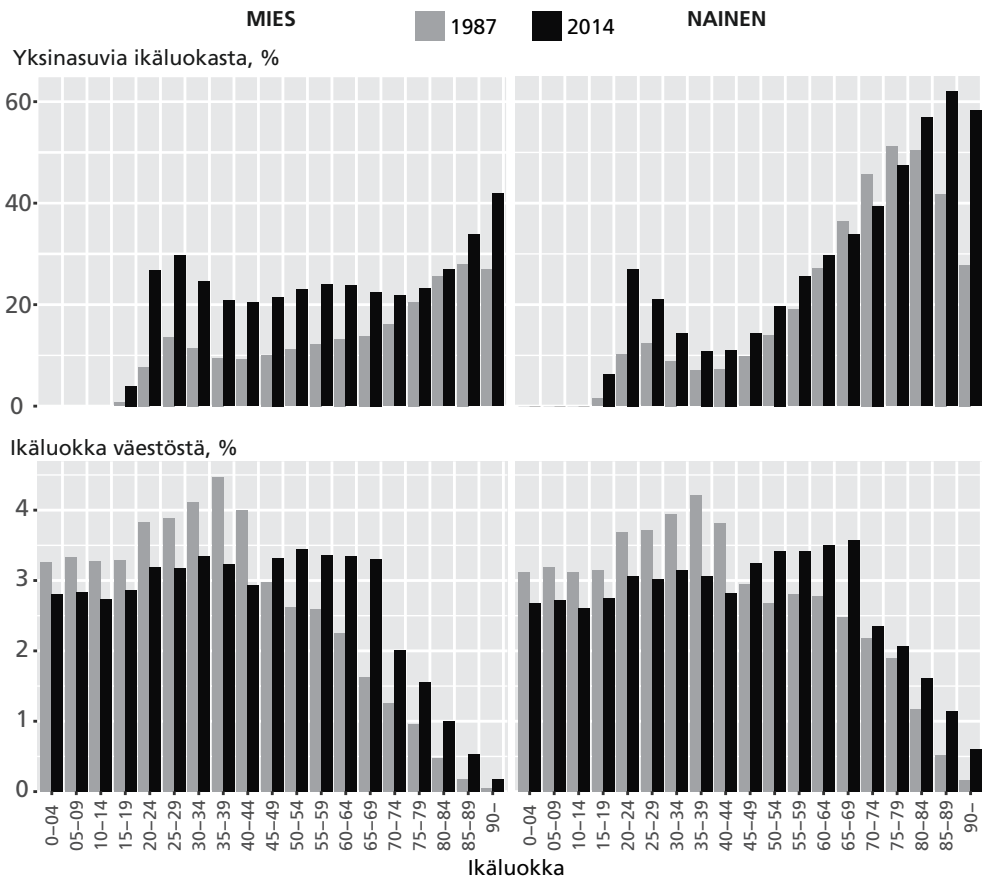
Suuret ikäluokat ovat tulleet yksinasumisikään

Iän ja yksinasumisen välinen yhteys ei ole mitenkään uusi havainto. Esimerkiksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen yksinasuvien elinoloja kos-

¹ Yksinasuvilla tarkoitetaan tässä yhden hengen asuntokuntia. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt (Tilastokeskus 2015).

kevassa selvityksessä todetaan, että yksinasumisen on yleistä nuorten ja iäkkäämpien kohdalla (Kauppinen & al. 2014, 9). Samaissa raportissa todetaan myös, että yksinasumisen yleistymisessä on kyse ”toisaalta työikäisten miesten yleistyneestä yksin asumisesta, toisaalta väestön ikääntymisestä” (mt., 10). Olen kuvannut iän ja yksinasumisen yhteyttä kuviossa 1 väestörakenteen, yksinasuvien osuuden ja määrän kehityksellä 1987–2014.

Yksinasumisen näkökulmasta väestörakenteen muutoksista keskeisin ei ole ollut vanhusväestön kasvu, vaan suurten ikäluokkien saapuminen ”yksinasumisikään”. Vaikka suuret ikäluokat kutistuvat joka vuosi, muodostavat ne edelleen merkittävän osan väestöstä. Iän, väestörakenteen ja yksinasumisen yhteys tuleekin parhaiten ilmi suurten ikäluokkien – ja erityisesti naisten – kohdalla. 1980-luvun lopussa suuriin ikäluokkiin kuuluvat naiset olivat elämänvaiheessa, jossa yksinasuminen on ”tauolla”: 30–45-vuotiaiden kohdalla yksinasuvien osuudet ovat nuorempia ja vanhempia

Kuvio 1. Yksinasuvien osuus ikäluokasta ja ikäluokan osuus väestöstä sukupuolen mukaan 1987–2014.

ikäluokkia matalammat. Väestörakenteessa oleva piikki ei vielä näkynyt yksinasuvien määrässä. Viimeisimmässä yksinasuvia koskevissa luvuissa suurten ikäluokkien koko näkyy piikkinä niin väestörakenteessa kuin yksinasuvien määrässä. Suuret ikäluokat ovat tulleet yksinasumisikään.

Yksinasumisen on harvinaisinta 35–45-vuotiaiden joukossa sukupuolesta riippumatta. Sukupuolten välillä on kuitenkin tasoero: kyseisestä ikäluokasta noin joka kymmenes nainen asuu yksin, miehistä sen sijaan noin joka viides. Työikäisten miesten joukossa yksinasuminen on ollut yleisempää kuin naisten joukossa koko tässä tarkasteltavan ajanjakson. Ero on kuitenkin kasvanut.

Sukupuolet poikkeavat toisistaan myös sen suhteen, että naisten yksinasuminen yleistyy 45-vuodesta ylöspäin tasaisesti, kun sen sijaan viidenkymmenen paikkeilla olevat miehet asuvat 60-vuotiaita useammin yksin. Tätä ilmiötä ei ollut vielä 1980-luvun lopussa, vaan se on syntynyt tarkasteltavalla ajanjaksolla. Muun muassa Kärkkäinen (2010, 182) kytkee keski-ikäisten miesten yksinasumisen avioerojen yleistymiseen.

Yksinasuvien osuus ikäluokasta on kasvanut kaikissa ikäluokissa vertailuajanjaksolla lukuun ottamatta noin 70–75-vuotiaita naisia. Poikkeuksen selittää eliniän piteneminen: 2010-luvulla naiset jäävät leskiksi myöhemmin kuin 1980-luvun lopussa.

Miten ikärakenteen muutos vaikuttaa yksinasumiseen?

Kuten edellä kävi ilmi, on yksinasumisen yleistymiselle löydetty monta eri selitystä yksilöllistymisestä laitosasumisen muutoksiin. Kaikkia selityksiä yhdistää se, että ne ovat enemmän tai vähemmän kytköksissä eri elämänvaiheisiin. Tämä on tyypillistä asumiseen liittyville ilmiöille ja tarkoittaa sitä, että kaikkien eri selitysten taustalla vaikuttaa väestön ikärakenne.

Ikärakenteen muutos ei ole selitys yksinasumiselle, vaan se toimii eräänlaisena kertoimena muille selittäjille. Jos nuorten itsenäistyminen pysyy nykyisellä tasollaan, mutta nuorten osuus väestöstä kasvaa, kasvaa myös yksinasuvien osuus väestöstä. Ikärakenteen muutos ei siis tässä mielessä ole selitys, kuten esimerkiksi laitosasumisessa tapahtuneet muutokset, vaan se korostaa tai vähentää muiden selitystekijöiden merkitystä.

Koska yksinasuminen on hyvin sukupuolittu-

nut ilmiö (pelkästään jo naisten ja miesten erilaisen ikärakenteiden vuoksi), tein analyysin sukupuolittain. Analyysin kannalta jako on siinä mielessä välttämätön, että ilman sitä on mahdotonta arvioida, miten esimerkiksi miesten ikärakenteen muutos vaikuttaa naisten yksinasumiseen (ja toisin päin).

Väestörakenteen muutoksen vaikutuksen koon arvioimiseksi ositin yksinasuvien osuuden muutoksen ikäluokan sisäisiin muutoksiin ja ikäluokkien väestöosuuden muutoksiin seuraavalla tavalla²:

$$\begin{aligned} R_t - R_{t-1} &= \sum_j (R_{j,t} S_{j,t} - R_{j,t-1} S_{j,t-1}) \\ &= \sum_j [(R_{j,t} - R_{j,t-1}) S_{j,t-1} + (S_{j,t} - S_{j,t-1}) R_{j,t-1} \\ &\quad + (R_{j,t} - R_{j,t-1})(S_{j,t} - S_{j,t-1})] \end{aligned}$$

R_{jt} tarkoittaa yksinasujien osuutta ikäluokasta ja S_{jt} kuvaa demografisen ryhmän osuutta väestöstä ajankohtana t . Ensimmäinen termi kuvaa demografisten ryhmien sisäisten muutosten vaikutusta, toinen termi väestörakenteen muutoksia ja kolmas termi näiden yhteisvaikutusta. Ensimmäinen termi pitää siis sisällään kaikki muut yksinasumisen yleistymistä selittävät tekijät – se kuvaa yksinasumisen ”suosiota” asumismuotona. Laskelmat on tehnyt sukupuolittain ja 1-vuotiskäluokittain 0–99-vuotiaille. Kaikki 100 vuotta täyträneet luokittelin yhteen ikäluokkaan.

Taulukko 1 kuvaa, miten yksinasuvien osuus väestöstä on kehittynyt ja miten se olisi kehittynyt, jos kehityksestä poistetaan ikärakenteen muutoksen vaikutus. Nykyisellään (vuonna 2014) yksinasuvia oli väestöstä 20 prosenttia. Jos väestörakenne olisi 1980-luvun lopun kaltainen, olisi yksinasuvien osuus väestöstä 1,87 prosenttiyksikköä pienempi. Henkilöinä osuus on noin 102 000, mikä on 9,3 prosenttia kaikista yksinasuvista vuonna 2014 ja lähes viidesosa (19,5 %) yksinasuvien määrän kasvusta tarkasteltavalla ajanjaksolla.

Väestön ikärakenteen muutoksen vaikutus yksinasumisen yleistymiseen alkoi kasvaa 1990-luvun puolivälissä ja kasvoi noin 2000-luvun puoliväliin saakka. 2000-luvulla väestörakenteen muutokset ovat kasvattaneet yksinasuvien osuutta noin yhdellä prosenttiyksilöllä vuodessa. Muiden yksi-

² *Ositusmenetelmä olen lainannut Helvi Kinnusen ja Sepo Orjasniemen (2013) artikkelista, jossa tarkastellaan ikärakenteen muutoksen vaikutusta osallistumisasteen ja työttömyysasteen muutoksiin. Olen velkaa Kinnuselle ja Orjasniemelle myös kuvioiden ja taulukoiden asettelun osalta.*

Taulukko 1. Tilastoitu yksinasuvien osuus ja määrä sekä ikärakenteen vaikutuksesta puhdistettu yksinasuvien osuus ja määrä 1988–2014

Vuosi	Yksinasuvien osuus väestöstä	Kontrafaktuaalinen yksinasuvien %	Yksinasuvia	Kontrafaktuaalinen yksinasuvien määrä	Erotus
1988	12,1	12,1	600 717	598 459	2 58
1989	12,6	12,5	624 762	620 597	4 165
1990	12,9	12,8	646 229	641 005	5 224
1991	13,3	13,2	668 967	663 017	5 950
1992	13,7	13,6	693 825	687 479	6346
1993	14,1	14,0	716 052	709 571	6 481
1994	14,5	14,4	740 829	732 948	7 881
1995	15,0	14,8	766 636	756 875	9 761
1996	15,2	15,0	781 901	769 446	12 455
1997	15,5	15,2	799 337	783 558	15 779
1998	15,9	15,5	819 418	799 532	19 886
1999	16,2	15,8	839 316	815 221	24 095
2000	16,5	16,0	856 746	828 042	28 704
2001	17,0	16,3	882 559	848 714	33 845
2002	17,4	16,6	903 440	864 376	39 064
2003	17,7	16,8	923 236	878 855	44 381
2004	18,0	17,0	942 711	892 674	50 037
2005	18,4	17,3	964 739	909 040	55 699
2006	18,6	17,5	983 626	922 713	60 913
2007	18,9	17,6	999 812	933 610	66 202
2008	19,1	17,7	1 014 974	943 453	71 521
2009	19,2	17,7	1 025 658	948 849	76 809
2010	19,4	17,8	1 040 378	958 354	82 024
2011	19,5	17,9	1 053 070	965 679	87 391
2012	19,7	18,0	1 069 933	977 517	92 416
2013	19,9	18,1	1 082 996	985 494	97 502
2014	20,1	18,2	1 098 023	995 840	102 183

nasumisen yleistymiseen vaikuttavien tekijöiden merkitys sen sijaan on vähentynyt lähes koko ajanjakson, mikä näkyy siten, että yksinasuvien osuus väestöstä kasvoi 2010-luvulla enää 1–2 prosenttiyksikköä vuodessa, kun lähes koko 1990-luvun osuus kasvoi yli kolmen prosenttiyksikön vauhtia. Vuonna 2008 ikärakenteen vaikutus ylitti muiden tekijöiden vaikutuksen ensimmäistä kertaa. Yhteisvaikutuksen merkitys oli vähäinen koko aikajakson

Yksinasuvien osuuden kasvu on 2010-luvulla aiempaa tiiviimmin kytköksissä ikärakenteen muutoksiin, sillä muiden tekijöiden vaikutus on aiempaa heikompi. Trendinä tuntuu olevan, että ikärakenteen vaikutus on vakiintunut samalle tasolle kuin muiden tekijöiden yhteenlaskettu vaikutus.

Ikärakenteen vaikutuksen suunta ja kokoluokka vaihtelee iän ja sukupuolen mukaan (taulukko 2). Alle 50-vuotiaiden ikäluokassa ikärakenteen vai-

utus yksinasumiseen on miinusmerkinen. Mitä nuoremmista ikäluokista on kyse, sitä enemmän ikärakenteen muutos on vähentänyt yksinasuvien määrää. Tätä selittää luonnollisesti nuorten ikäluokkien väestöosuuden pieneneminen. Koska nuorten yksinasuminen on kasvanut voimakkaasti muiden tekijöiden seurauksena, on yksinasuminen yleistynyt myös nuoremmissa ikäluokissa. Toisin sanoen muut tekijät ovat kasvattaneet nuorten yksinasumista enemmän kuin ikärakenteen muutos on sitä vähentänyt.

Naisten yksinasumisen yleistymisen on tiiviimmin yhteydessä ikärakenteeseen kuin miesten. Kummallakin sukupuolella ikärakenteeseen liittymättömät tekijät selittävät enemmän yksinasumisen yleistymisestä kuin ikärakenne, mutta miehillä ero on suurempi. Ero näkyy erityisesti 40–60-vuotiailla miehillä: muut kuin ikäraken-

teeseen liittyvät tekijät selittävät lähes kaksi prosenttiyksikköä yksinasumisen yleistymisestä. Keski-ikäisten miesten yksinasumisen yleistymisen on yleensä yhdistetty avio- ja avoliittojen päättymiseen, minkä seurauksena miehet jäävät useammin yksin liiton päättyessä (esim. Kauppinen & al. 2014, 10).

70–79-vuotiaiden naiset ovat ainoa ikä- ja sukupuoliluokka, jossa muiden tekijöiden vaikutus yksinasumiseen on negatiivinen. Tätä selittää miesten elinajanodotteen piteneminen: pitempään elävät miehet jättävät jälkeensä vähemmän yksinasuvia leskiä. Naisten elinajanodotteen piteneminen selittää puolestaan 80 vuotta täyttäneiden yksinasumisen yleistymistä.

Ikärakenteen ja yksinasumisen suhde ei analyysin valossa ole yksiselitteinen. Ikärakenteen muutos samanaikaisesti kasvattaa ja laskee yksinasuvien määrää riippuen ikäluokasta ja sukupuolesta. Väestön ikääntyminen ja eliniän piteneminen kasvattavat yksinasuvien määrää, nuorempien ikäluokkien pieneneminen vähentävät sitä. Lisäksi sukupuolten ja ikäluokkien sisällä tapahtuvat muutokset vaikuttavat ristiin: miesten eliniän piteneminen vähentää naisten yksinasumista.

Entä sitten?

Yksinasuvien määrä on kasvanut hieman yli puolella miljoonalla viimeisen lähes kolmenkymmenen vuoden aikana. Väestörakenteen muutos selittää tästä kasvusta noin viidesosan. Pelkällä ikärakenteen muutoksella ei siis voida selittää yksinasumisen yleistymistä, vaan selitys voi liittyä esimerkiksi asumistottumusten muutoksiin, asumisen hintaan, nuorten aiempaan itsenäistymiseen ja perhetyyppien muutoksiin. Tarkempi selitys edellyttäisi hienovaraisempaa analyysia yksinasujista. Lisäksi jatkoanalyysit tulisi toteuttaa alueittain, koska asutokuntarakente, asunto- ja työmarkkinat vaihtelevat paljon alueittain.

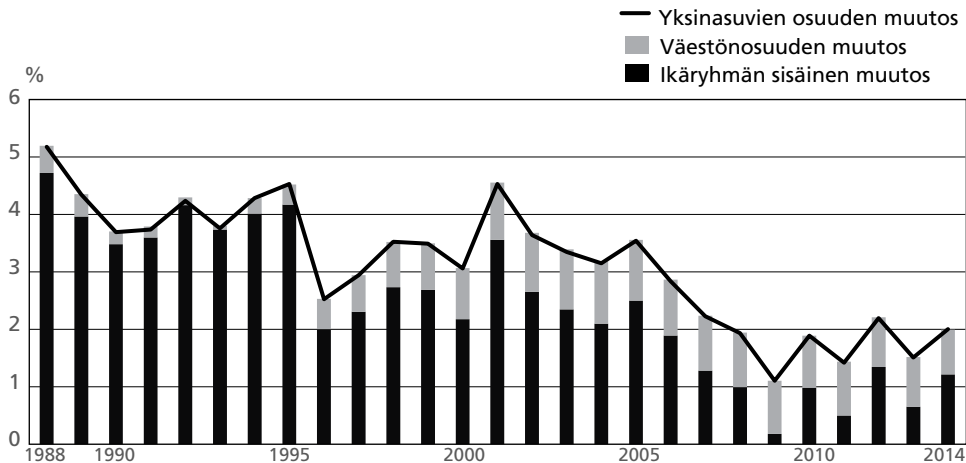
Vaikka ikärakenne ei ole ainoa selittävä tekijä, se on merkittävä – etenkin 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen loppupuoliskolla ja 2010-luvulla. Vaikuttaa siis siltä, että ne muut (ei ikärakenteeseen liittyvät) tekijät, jotka johtivat yksinasumisen voimakkaaseen kasvuun 1990-luvulla ja vuosituhannen alkupuolella, eivät enää kasvata yksinasuvien määrää yhtä paljon, vaan tällä hetkellä karkeasti noin puolet uusista yksinasuvista on selitettävissä pelkästään ikärakenteen muutoksella.

Taulukko 2. Yksinasuvien osuuden muutoksen komponentit 1987–2014, prosenttiyksikköä

Ikä	Väestöosuuden muutos	Ikäluokan sisäinen muutos
Miehet		
–29	–0,2	1,3
30–39	–0,3	0,9
40–49	–0,2	0,9
50–59	0,2	0,8
60–69	0,5	0,5
70–79	0,3	0,1
80–89	0,3	0,0
90–	0,1	0,0
Naiset		
–29	–0,2	1,0
30–39	–0,2	0,3
40–49	–0,1	0,3
50–59	0,3	0,4
60–69	0,6	0,0
70–79	0,2	–0,2
80–89	0,6	0,2
90–	0,2	0,1
Yhteensä	1,9	6,6

Yksinasuvien määrä tulee kasvamaan jatkosakin, jos yksinasuvien osuudet säilyvät vähintään entisellä tasollaan. Tähän vaikuttaa erityisesti suurten ikäluokkien ikääntyminen ja kasvanut elinajanodote. Yksinasuvien määrän kasvu väestön ikääntymisen seurauksena on tosin noteerattu jo yli kymmenen vuotta sitten (esim. Nihtilä & Martikainen 2004). Analyysini valossa kehitys ei tosin näytä aivan yhtä vääjäämättömältä, sillä vaikka nykyinen väestörakenteen kehitys kasvattaa yksinasumista vanhemmissa ikäluokissa, vähentää se yksinasumista nuoremmassa ikäluokissa. Lisäksi muiden yksinasumista kasvattavien tekijöiden vaikutus on viime vuosina hiipunut. On siis mahdollista, että yksinasuvien osuus väestöstä kääntyy laskuun, mikäli kehitys jatkuu samansuuntaisena.

Koska yksinasuminen ja asutokuntarakenteen ylipäätään ovat tiiviisti yhteydessä elämänvaiheeseen (ja sitä kautta ikään), tarjoo väestöennuste hyvän pohjan myös asutokuntarakenteen ja siten asuntojen kysynnän ennustamiselle. Esimerkiksi THL:n tutkijat arvioivat karkealla ennustus-

Kuvio 2. Väestöosuuden ja muiden tekijöiden kontribuutiot yksinasuvien osuuden muutoksiin 1988–2014, prosenttiyksikköä.

mallilla (jos yksinasuvien osuudet säilyisivät ennallaan), että vuonna 2030 yksinasuvia olisi 1 207 000 ja vuonna 2040 kaikkiaan 1 379 000 (Kauppinen & al. 2014, 8). Asuntotuotantotarpeen ennakoinnissa on puolestaan yhdistetty väestöennuste asuntokuntarakennetta koskeviin tietoihin (Vainio 2016).

Ositus tuo esille ikärakenteen eri selitystekijöiden välisen yhteyden ja sen suunnan. Osittamalla eri tekijöiden vaikutuksen, on mahdollista arvioida aiempaa tarkemmin, miten paljon yksinasumisen yleistymisestä on selitettävissä esimerkik-

si eliniän pitenemisellä tai nuorten itsenäistymisen aikaistumisella. Eri komponenttien tunnistaminen ja merkityksen arviointi voisi tuoda lisäarvoa esimerkiksi asuntotuotantotarpeen tai tuetun asumisen ennakointiin.

Mikäli yksinasuvien määrä jatkaa kasvuaan, tarkoittanee se esimerkiksi kasvavaa yksiköiden ja kaksioiden kysyntää kasvukeskuksissa ja suurta yksinasuvien ikääntyneiden joukkoa. Tässä mielessä yksinasumisen yleistyminen on relevantti ilmiö erityisesti asunto-, sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta.

KIRJALLISUUS

- Helsingin kaupunki: Yksin kaupungissa -teemasivusto. Saatavissa: <http://www.yksinkaupungissa.fi> (luettu 24.11.2015)
- Junto, Anneli: Suhdanteet ja trendit muovaavat asumisen tulevaisuutta. S. 259–286. Teoksessa Junto, Anneli (toim.): Asumisen unelmat ja arki. Suomalainen asuminen muutoksessa. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press, 2010.
- Kinnunen, Helvi & Orjasniemi, Seppo: Työvoiman tarjonta – tilastoluvut ja väestörakenteen muutos. Kansantaloudellinen aikakauskirja 109 (2013): 2.
- Kauppinen, Timo M. & Martelin, Tuija & Hannikainen-Ingman, Katri & Virtala, Esa: Yksin asuvien hyvinvointi? Mitä tällä hetkellä tiedetään. Työpäperi 27/2014. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2014.
- Kärkkäinen, Sirkka-Liisa: Yksin asuminen Suomessa. S. 181–218. Teoksessa Hänninen, Sakari & Palola, Elina & Kaivonurmi, Maiju (toim.): Mikä meitä ja-

kaa? Sosiaalipolitiikkaa kilpailuvaltiossa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2010.

- Laakso, Seppo: Asuntojen hinnat nousevat mutta asumisväljyys ei – katsaus Helsingin seudun asuntomarkkinoihin. Kansantaloudellinen aikakauskirja 107 (2011): 1.
- Nihtilä, Elina & Martikainen, Pekka: Ikäihmisten yksinasuminen Suomessa vuosina 1970–2000. Yhteiskuntapolitiikka 69 (2004): 2, 135–146.
- Tilastokeskus: Asunnot ja asuinolot [verkkopublication]. ISSN=1798-6745. Helsinki: Tilastokeskus. <http://www.stat.fi/til/asas/kas.html> (luettu 25.11.2015)
- Vainio, Terttu: Asuntotuotantotarve 2040. VTT Technology Teknologian tutkimuskeskus Espoo: VTT Oy, 2016.
- Vihreä Liitto: Kohti kestävästä yhteiskuntaa. Vihreiden poliittinen tavoiteohjelma 2015–2019, 2014. https://www.vihreat.fi/files/liitto/Poliittinen_ohjelma2014_1.pdf (luettu 24.11.2015).